

Natursti: Idekatalog fra Ideværkstederne

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
Fyn

J.nr. SNS-4334-00081

Ref. abo

Den 17. november 2010

Interesseorganisationer og borgere har haft mulighed for at arbejde videre med ideerne fra opvarmningsmøderne og speddatingen på to ideværkstedsmøder den 13. og 27. oktober.

Møderne havde workshop-karakter og deltagerne arbejdede i grupper med følgende emner:

1. Friluftsliv og motion (sekretær Anders Hersø Pedersen, SNS)

Gruppen skulle bidrage med ideer til faciliteter, der kan understøtte motion og friluftsliv ved hovedadgangssteder og undervejs på strækningen. Samt events som kan skabe interesse om benyttelsen.

2. Oplevelser på naturstien og formidling (sekretær Helle Mølgaard Jensen, SNS)

Udpegning af de vigtigste oplevelser på naturstien inden for natur og landskab. Gode steder til rekreation og afstressning. Ideer til formidling og typer af formidling.

3. Jernbanetraceets kulturmiljø og formidling af kulturmiljøet (sekretær Karin Skovhus, FMK)

Forslag til hvordan og hvilke dele af kulturmiljøet på og ved traceet der ønskes bevaret. Forslag til hvordan kulturmiljøet kan bruges til at understøtte oplevelser, friluftsliv og formidling af disse.

4. Turisme og markedsføring (sekretær Ove Møller, Turistforeningen Faaborg-Midtfyn)

Ideer til hvordan f.eks. kommunen og andre kan bruge naturstien til markedsføring af området og oplevelsesmuligheder.

Nedenfor er gruppernes ideer samlet.

Gruppe 1: Friluftsliv og motion

Deltagere:

Jørgen Kej	Korinth Lokalråd
Kurt Christensen	Korinth Kulturhus
Bo Bang Larsen	Borger, Espe
Søren Nielsen	Korinth Lokalråd
Jens Led	Korinth Petanqueklub
Lene Knudsen	Borger/nabo, Korinth
Anette Brask	Skeifa Ryttere
Kurt Simonsen	Dansk Handicapforbund Faaborg-Midtfyn
Lisbeth Brun-Jensen	Faaborg-Midtfyn kommune
Kirsten N. Dahl	Faaborg-Midtfyn kommune
Anders H. Pedersen	Skov- og Naturstyrelsen (sekretær)

D. 13. oktober 2010

Resume af punkter fra første møde:

I Korinth har en række interesseorganisationer lavet en liste over ønsker til stationspladsen og naturstien.

Udendørs fitness i Korinth.

Finessredskabet spredt over hele strækningen.

Hytter/overnatningsmuligheder.

Skiltning til put and take søer, shelterplads m.v.

Dårlige adgangs og parkeringsforhold i Ringe.

Ridesti i Korinth på jernbane terræn op til Ringe

Bom til tøjring af heste.

Ønske om toiletter langs banen.

Benyt "Ridestier sådan", som er en erfaringsopsamling med ideer til ridestier.

Ønske om ridesløjfer.

Lokalråd i Korinth søger om midler til fitness redskaber i Korinth.

Parkeringsforhold til hestetransport. Plads til 5-7 trailere.

Ønske om at belægning på P-plads skal kunne anvendes til andre formål/"festplads".

Korinth: Petanque, P-pladser, Borde-bænke, cykeludlejning.

Udfordringer til børn langs stierne. Placering af legeredskaber ludt udenfor stationsarealerne.

D. 27. oktober 2010

Med udgangspunkt i noterne fra første møde blev ønskerne inddelt i temaer og prioriteret. Ved prioritering af hvilke faciliteter der var vigtigst for at tilgodese friluftsliv og motion, valgte gruppen at prioritere indenfor 8 emner. For hvert enkelt emne, er prioriteringen foretaget således at A angiver facilitet der skal prioriteres højt. B angiver facilitet der ikke skal prioriteres højt og L angiver opgaver hvor initiativet ligger hos lokalrådene.

1		Børn
	A	Legeredskaber spredt ud langs stien
	B	Adgang fra skoler (idræt)

2		Korinth stationsområde
	A	Petanque
	A	P-pladser
	A	Borde / bænke
	B	Cykeludlejning
	AL	Lokalråd søger fitness redskaber
	B	Legeplads

3		Heste
	A	Parkerings forhold
	L	Sløjfer ud fra stien
	A	Bindebom
	B	Primitiv fold

4		Parkering
	A	Forbedring af parkeringsforhold i Ringe
	A	Forhold for handicap parkering

5		Fitness
	A	Redskaber spredt over strækningen
	A	Km angivelse fra begge sider
	A	Skiltning til sløjfer / overnatning
	B	A la planetsti

6		Toiletter
	B	Mulighed for toiletter
	A	Toiletter sammen med handicapparkering

7		Overnatning
	B	Shelters
	A	Skiltning til hytter, bed and breakfast og naturcamping
	A	Borde og bænke (picknik arealer)

8		Tilgængelighed
	A	Markering af tilgængelighed på ruter væk fra stien
	A	På udsigtspunkter skal kørestolsbrugere have ekstra plads, så man ikke forstyrres

Gruppe 2: Oplevelser på naturstien og formidling

I gruppen:

Henning Hansen, Galgebakkens Ride- og kørecenter
Palle Nielsen, Espe Tumblepark og nabo til jernbanen
Stig Kjeld Bjerg, Herringe- Rudme lokalråd
Helle Bottos, Hjemly Børnhave
Helle Mølgaard Jensen, Skov- og Naturstyrelsen (sekretær)

D. 12. oktober 2010

Oplevelsespunkter langs stien

Se kort

1. Espe tumblepark og Espe Skov

Emner der kan/skal formidles:

- faunaen omkring tumbleparken
- strandtudsen
- grusgravsområdet, før krigen (1942) lå der store skovklædte bakker, hvor Espe Skov og tumblepark ligger i dag), jernbaneforbindelsen der gik helt til grusgravningsområdet
- landskabets dannelse, i relation til grusgravningen
- skovrejsningen Espe Skov

Oplevelser der kan/skal formidles:

- Ophold i tumbleparken
- Adgang til Espe Skov

2. Frit udsyn ved Boltingegård

Godt udsigtspunkt over herregårdslandskabet, åbne marker, enkeltstående træer, omkranset af skov.

3. Udsigt til Herringe Kirke

Flot udsigtspunkt skal bevares ved at punktet friholdes for bevoksning (i dag meget tilgroet)

4. Put and takesøen ved Højrup

God mulighed for naturoplevelse, ridning og overnatning

5. Galjebakken

Udsigt til 7 kirker. Hele historien om Galjebakken, Helved og Paradis. Spejderne har muligvis gang i bygning af shelters ell.

6. Udsigtspunkt til Brahetrolleborg

Godset, skoven og landskabet

7. Silke å/Hågerup Å

Formidling af det store naturgenopretningsprojekt ved Silke å og fuglelivet i det nye vådområde.

Formidling

Folder

- Der var i gruppen enighed om at der skal udarbejdes en folder, så folk på stien kan have et kort med sig under hele turen.
- Skal være tilgængelig på turistkontorer på hele Fyn, som en reklame for stien.

Informationsstandere/kortstandere

- Med passende intervaller opstilles kortbord/infostandere med et kortudsnit (ikke nødvendigvis hele banestrækningen) og lidt information om særlige bemærkelsesværdige punkter både på stien og udenfor stien (natur, oplevelser, kultur, udsigter, historie).
- Skiltet skal være let overskueligt, let læseligt.
- Hellere flere standere end for meget tekst på en stander.
- Skiltene skal være appetitvækkere til at folk kan finde meget mere information på nettet.
- Ikke for mange standere.

Hjemmeside

- Hjemmesiden skal være omdrejningspunktet for hele stien. Der skal på hjemmesiden være mulighed for at dykke ned i nogle emner, eller fordybe sig.
- Street View. Tag hele turen på stien hjemme på computeren, før eller efter du har besøgt stien. Tag turen forår, efterår, vinter og sommer.
- På nettet kan folderen downloades på engelsk og tysk.

Audioguides

Muligheden for at benytte audioguides på stien blev drøftet og der synes ikke umiddelbart tilslutning til idéen. Der var bekymring om der var "kød nok" på stien til at lave små lydklip.

Stationsarealerne

Det er oplagt at bruge stationsarealerne til formidling.

Der kunne evt. med udgangspunkt i Danfoss Univers laves rum for aktiv læring omkring natur og naturvidenskab. Der kunne evt. bruges temaer fra Danfoss Univers, eller de kunne inviteres til at lave udstilling på en eller flere af stationsarealerne. Efter nogle år, kunne udstillingen skiftes ud, og en anden virksomhed kunne få mulighed for at lave en udstilling.

Formidling af naturindholdet på og ved banen. Dette er ændret markant gennem tiden og ændres fortsat.

Skolesti

Der ligger mange skoler i nær tilknytning til banstien. Der skal skabes god adgang mellem skolerne og stien.

Bl.a. Rudme Skole, Nordagerskolen, Tingagerskolen, Brangstrupskolen CVU, Espe Skole, Vantinge Skole, Hillerslev Skole, Brahetrolleborgskole. Gymnasiet i Ringe og Fåborg samt flere efterskoler.

Der kunne udarbejdes undervisningstemaer som var bygget op omkring jernbanestien og dermed bruge stien aktivt i undervisningen. Temaerne skulle være tilgængelige på nettet. Fx kunne man i matematik lave beregninger på hældningen af banen, terrænkoter. I fysik kunne man arbejde med jernbanen dengang den var i drift og lave forsøg med dampmaskiner. En "undervisningssti" kunne være en rigtig god historie at fortælle og lidt atypisk, dermed kunne stien blive et godt forgangsbillede for lignende projekter.

Diverse

Der findes gode gamle amtsfoldere for området omkring Ringe. Ornitologisk forening skal inddrages i formidling af vådområdet ved Silke Å.

Opsamling på idéværksted d. 27. oktober 2010

Kommentarer til oplæg

Formidling på fremmedsprog

I folderen bør som minimum være et resumé på Tysk og Engelsk, ikke kun tysk og engelsk formidling på hjemmesiden. Turister skal have informationen serveret.

Frivilligt fortællekorps

Guidede ture på stien, for diverse grupper, kan afholdes af en gruppe frivillige. De frivillige kunne have forskellige specialer (kulturhistorien, flora, landskabet, lokale forhold), de kunne "uddannes", med bl.a. en grad af formidlingsteknik.

Brugerbaseret hjemmeside

På hjemmesiden gøres det muligt for besøgende, lokale og fagfolk at fortælle både gode historier fra deres besøg på banen, men også bidrage med mere faglige emner relateret til stien. Dette skal være med til at gøre hjemmesiden mere dynamisk.

Formidling af de små oplevelser

Punkt 8 på kortet. Der er allerede i dag mange små naturoplevelser langs banen som har stor betydning for især små børn der besøger banen. Disse oplevelser er værd at huske i formidlingen. Der kan på hjemmesiden laves et katalog med små oplevelser på og langs med stien, som kan en downloades af enten børnehaver eller børnefamilier der søger inspiration til en familiedag på banen. Her er det de små ting der tæller: det tætte krat eller åen der løber under banen. Henvielse til afsnittet Skolesti og download af undervisningsforløb.

Gruppe 3: Jernbanetraceets kulturmiljø og formidling af kulturmiljøet

Deltagere:

Peter Uhd, Langs Banen
Peter Vilhelm, Boltinggård, nabo
Karin Skovhus, Faaborg-Midtfyn Kommune (Sekretær)

Gruppen tog udgangspunkt i de forslag, der var kommet ind ved opstartsmøder samt borgermødet den 6. oktober. Disse forslag er grupperet nedenfor og gengivet med *kursiv* og gruppens kommentarer/videre bearbejdnings er tilføjet med alm. skrift.

Hvad skal bevares?:

Gruppens liste over bevaringsværdige elementer: **skilte, sporskift, kilometersten, led, broer og overkørsler, læsseramper mv.**

- for ledene skal man vælge de bedste led mv./dem der er i brug og sæt dem i stand – f.eks. de bedste 20 %. Resten må få lov at forfalde
- for overkørsler skal man bevare dem, der er i brug – de nedlagte kan evt. markeres i asfalten
- broerne skal vedligeholdes som de er og må ikke blot bygges om...
- læsseramperne skal gives en ny funktion eller giver det ikke mening af bevare dem

Beskyttelse af bygninger/helheder uden for selve jernbanetraceet:

- I arbejdet med at lave en bevarende lokalplan er det vigtigt, at ejerne af husene inddrages i fastlæggelse af afgrænsning og vilkår.

Skilte, sporskift, kilometersten,.

Skal overkørslerne bevares med betonfliser mv. eller blot markeres?

Frilægge læsserampe nord for stationsbygningen i Espe –

Helheder: i Højrup købmand, viking ect. , Kroen i Espe –

Hvordan skal/kan det bevares??:

Tingene skal generelt bevares ved at de gives en ny funktion, ellers vil interessen for fortsat vedligeholdelse være lille:

- Er skeptiske overfor indretning af ledvogterhuse til shelter/overnatning – må private evt. gøre.
- Finder generelt, at overnatningsfaciliteter bedst stilles til rådighed af private.
- Finder at stationen i Korinth samt retiradebygningen i Højrup må have første prioritet, hvis huse/bygninger skal søges inddraget i projektet
- Korinth station som knudepunkt for veteranogskørsel, formidling, madpakkehus mv. Fantastik, hvis stationen kan genskabes med inventar fra jernbanemuseet.

- Retiradebygningen: projektet kan sikre istandsættelsesplan/tegninger og materialer – og lokale kan udføre arbejdet – del af lokalområdet.
- Fin ide med togvogn på f.eks. stationsareal i Højrup – men skal alene være madpakkehus ikke overnatning.

I forhold til de private bygninger – vigtigt, at få skabt enkelte gode eksempler på istandsættelse ud fra kulturhistoriske hensyn, da de ofte smitter og får flere til at følge med. Processen omkring lokalplan kan skabe dialogen med ejerne.

Benyt ledvogterhuse som sheltere

Opstil gl. togvogn på sidespor i Højrup – bruges som shelter

Korinth stationsbygning skal være knudepunkt veterankørel og natursti-oplevelsessted

Ventesalen i Korinth station skal genskabes – inventar fra jernbanemuseet.

Retiradebygningen i Højrup som formidlingsrum-madpakkehus

Inspirer ejerne af de private huse/bygninger til kulturhistoriske hensyn mv.

Hvordan kan kulturmiljøet bruges til at understøtte oplevelser, friluftsliv og formidling?

Broerne/stenkister ved vandløb: broerne kan kun opleves ved at gå ned fra stien – man kan søge at lave aftaler med berørte lodsejere om at lave nedgange/stifer og evt. rastepads med f.eks. et par træstammer, så broerne kan opleves – mange af stederne vil også være gode som "stille"pladser. Peter Vilhelm er positiv i forhold til broen i baneskoven på Boltingaards jord.

Opstil skilte med beskrivelse på/ved stien – f.eks. Boltinggård, hvor god udsigt til gården.

Der kan laves en samlet formidling af banens kulturhistorie der dækker hele strækningen Ringe-Faaborg og som kan bruges uanset om man cykler på banestien eller kører i veterantog Faaborg-Korinth. Det vil være oplagt i Korinth men kan også bestå i en folder for hele strækningen.

De lokalhistoriske arkiver har stor viden om lokale historier/lokale fotos og kan spille en central rolle i formidlingen – eksempelvis kan der ved ledvogterhuse sættes tavler om med gamle foto, der viser hvordan huset har set ud. Peter Uhd vil kontakte Jacob Bang fra kulturhistorisk arkiv i Ringe og invitere ham med til det sidste ideværksted.

Det vil også være godt at få Museumsinspektør Peter Thor Andersen fra Øhavets Museer til at bidrage til formidlingen.

Ideer til alternativ anvendelse af private bygninger: Viking bygningen i Højrup som action-sport (det lokale Fangerne på fortet).

Formidling af hvad:

Formidling af herregårde og historie

Opsamle historier fra de gamle – livet omkring banen og formidle den.

Fortæl om Rynkebys tilknytning til banen

Banen og grusgravning i området

Hvordan er ting bygget – eks. Rundbuerne i viadukter mv.

Henvis til andre kulturhistoriske oplevelser i nærheden. – Brahetrolleborgs park – mølle mv.

Formidling hvordan?:

Brug Internettet, så turen kan planlægges hjemmefra.

Kulturhistorisk information får sin egen "farve" så adskilles fra "natur" mv.

Information skal ske ved stationerne – ikke ude på strækningen

Indarbejd jernbanens elementer i markedsføringsmaterialet – bruges som brand.

Formidlingstavler og turistbrochure

Aktiviteter:

Sæt nr. på husene og fortæl historien fra år?? – tilknytning til stationen, hvem boede der, erhverv, hvor mange mv., kan formidles i pjece, kan formidles ved skilte, kan formidles ved kulturrundvisninger, kulturdage...kan evt. laves som skoleprojekt.

Lave aktivitetsbase a la Kys Frøen med kulturhistoriske aktiviteter: f.eks. slå skærver,

Lave aktivitets/temadage om banen, a la fjordens dag/øhavets dag.

Få duften i Retiradehuset i Højrup tilbage.

Gruppe 4: Turisme og markedsføring

Deltagere:

Ove Møller	Faaborg Midtfyn Turistforening. (Sekretær)
Max Ravn	Ringe By Forum
Mogens Keinicke	Krarup
Jens Ørum	Korinth Lokalråd
Pia Pedersen	Dansk Handicapforbund Faaborg-Midtfyn
Ros-Mari Mattsen	Krarup-Espe Lokalråd
Laila Christensen	Hillerslev Sogns lokalråd
Søren Lisby	Naturturisme I/S

D. 12. oktober 2010.

Indledning:

Det er gruppens formål at komme med oplæg og ideer til hvordan man bedst kan markedsføre og varigt synliggøre Naturstien.

Da naturstien ikke er færdigprojekteret, er det ikke muligt for gruppen at forholde sig til nøjagtigt hvad der i særlig grad kan slås på i markedsføringen.

Det kan ikke oplyses hvilke forventninger man har til besøgstal.

Målgrupper for markedsføring:

Da det forventes at de lokale – via deres lokalkendskab – er tilstrækkeligt orienterede om stien, og naturligt vil anvende denne, er det gruppens indtryk at markedsføringen især skal rettes mod udefrakommende. Indland som udland.

Det vides at denne gruppe – udover veterantoget – vil komme til stien med bus, eget skib, eller det foretrukne; egen bil. Det bør derfor i materialet være tydeligt at der er P-pladser. Det bør ligeledes tydeliggøres hvilke muligheder der er for indkøb, overnatning og oplevelser.

Midler for markedsføring:

Med henblik på "åbning" af markedsføringen, foreslår gruppen en grandios åbningsceremoni. Snoreklipping simultant i Ringe og Korinth, foretaget af personer der må forventes at tiltrække presse og publikum. Ligeledes en eller flere "happenings" der vil tiltrække opmærksomhed. Det kunne være "Team Rynke" der kører i kolonne, veterancykler, rulleskøjtøbere, kendisser der går fra A til B, eller heste i en eller anden sammenhæng. Hæppening på forskellige destinationer undervejs på stien. Kun fantasien sætter grænser.

Hjemmeside:

Det foreslås at der oprettes en hjemmeside under turistforeningen. Der bør linkes fra Faaborg-Midtfyn kommune, Skov og Naturstyrelsen, Fodslaw, Dansk Cykel Union, og andre indlysende interessenter.

Foldere:

I stil med andre foldere, som f.eks. den om Ø-havsstien. Her bør naturstien sælges som en helhed, dvs. at veteranjernbanen er med.

Events:

Marathonløb, Ekstremløb, cykelløb, vandreture med guider, aktiviteter og "happenings" på trinbrætter og stationspladser. Her gælder det om, at tænke ud af boksen.

"spot" artikler i pressen.

Server små "godbidder" for pressen med jævne mellemrum.

Ovenstående tjener som inspiration til næste gruppe som samles d. 27. oktober 2010.

Idéværksted d. 27. oktober 2010**Koordineringsgruppe**

Gruppen kom med forslag om at oprette en koordineringsgruppe, som var en gruppe interessenter udenfor Skov- og Naturstyrelsen. Koordineringsgruppen kunne bestå af bl.a. museer, private, foreninger og organisationer. Gruppen skal sikre at der løbende sker aktivitet på stien. Dermed åbnes op for flere lokale initiativer til projekter.

Handicapvenlig sti

Der var stor glæde over at stien bliver gjort handicapvenlig og tilgængelig. Der opfordres til at stien oprettes på www.godadgang.dk (kontaktperson Ulla Kramer). Godadgang.dk er en hjemmeside som bruges af rigtig mange handicappede, der her har mulighed for at planlægge ture hjemmefra ud fra viden om hvilke både mindre faciliteter og større attraktioner der er tilgængelige for handicappede. Desuden en opfordring til at alle faciliteter på stien bliver handicapvenlige. Dette kan desuden give god reklame for stien.

Middel for markedsføring – "En dag på banen"

For at gøre stien attraktiv bør stien profileres på at det er en gammel jernbane og hele den kultur der er knyttet dertil. Det som gør stien unik og speciel, det som den bør markedsføres på, er at det er en gammel jernbane, da en sti i sig selv ikke er noget specielt. En målgruppe kunne derfor være særligt jernbaneinteresserede. Der var i gruppen dog uenighed om hvor stor denne gruppe reelt udgjorde.

Folderen skal være en større sag. Folderens vigtigste funktion er at den skal gøre det ud som appetitvækker til at tage en tur på banen. Folderen skal inspirere folk til at tage "En dag på banen". Et udtryk som "En dag på banen" kunne bruges meget aktivt i markedsføringen. Der skal i folderen være resumé på både tysk og engelsk.

I både folder og på hjemmesiden (vigtigt at samme udtryk går igen fra folder til hjemmeside) bruges forskellige "indgange" alt efter om man er til hest, til fods, i kørestol, på cykel, i bil, med børn. Informationen i det enkelte punkt er dermed tilpasset brugeren. På nettet kan man fx downloade specifikke kort, alt efter ens indgang.

Ridetemaet bør være et bærende element i markedsføringen. De gode forhold der skabes for ridning er med til at gøre stien meget attraktiv for ryttere.

Markedsføring af stien med udgangspunkt i ridning vurderes at kunne gøres bredere, evt. udenfor regionen.

Turist bureauet

Turistbureauet bør inddrages i projektet med sti til bl.a. Egeskov. Stien bør i markedsføringsammenhæng samtænkes med øvrige tilbud i området: Øhavsstien, ridning i skovene syd ofr Korinth.

Stien udformning

Der blev rejst bekymring om stiens bredde og dermed muligheden for dels at cykle to og to ved siden af hinanden og dels overhaling. Et ønske var at kanten mellem asfaltstien og ridestien ikke blev markant, da dette kunne skabe farlige situationer og gøre en overhaling umulig.

Øvrigt

Opholdspladser langs med stien, bør ikke nødvendigvis være overnatningspladser. En opholdsplads med en bålplads er også et rigtig godt tilbud til besøgende.

Prioritering

- **Jernbanen er det unikke og det der skal være indgangsvinklen**
- **Alle får nem adgang til natur og oplevelser**
- **Events på banen (motion, kultur, natur mv.)**